

DECIZIE

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Valeriu Doagă,
Judecătorii: Iuliana Oprea, Ala Cobăneanu
Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Tehnoin Auto” în procedura falimentului, Mazur Ana și recursul declarat de avocatul Rotaru Dorel, în interesele societății cu răspundere limitată „P&N Trans”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Tehnoin Auto” în proces de insolvență împotriva societății cu răspundere limitată „P&N Trans” cu privire la rezilierea contractului de locațiune, obligarea transmiterii bunurilor, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016,

c o n s t a t ă

La 18 mai 2015 SRL “Acit-Trans” s-a adresat în instanța de insolvență cu cerere introductivă prin care a solicitat intentarea în privința SRL „Tehnoin Auto” a procesului de insolvență.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 2i-301/15 din 21 mai 2015 s-a admis spre examinare cererea introductivă a SRL “Acit-Trans” cu privire la intentarea procesului de insolvență în privința SRL „Tehnoin Auto” și s-a numit în calitate de administrator provizoriu Mazur Ana.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 17 iulie 2015 s-a intentat în privința SRL „Tehnoin Auto” procesul de insolvență, fiind desemnat în calitate de administrator al insolvenței Î.I. „Mazur Ana”. S-a stabilit termenul-limită, pentru creditorii, de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv, pînă la data de 26 august 2015. S-a stabilit termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului lor definitiv, pînă la 16 septembrie 2015. S-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 06 octombrie 2015, la ora 11:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2016 s-a intentat procedura de faliment în privința SRL „Tehnoin Auto” prin valorificarea și lichidarea masei debitoare, cu dizolvarea SRL „Tehnoin Auto” fiind desemnat în calitate de lichidator al SRL „Tehnoin Auto” lichidatorul autorizat Mazur Ana.

La 22 februarie 2016 SRL „Tehnoin Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „P&N Trans” cu privire la rezilierea contractului de locațiune, obligarea transmiterii bunurilor, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 05 septembrie 2014 SRL „Tehnoin Auto” a încheiat cu SRL „P&N Trans” contractul de locațiune a utilajului cu condiție de răscumpărare a bunurilor și anume: Дробилка СМД 741 - 300 000 lei, Ленточный питатели ГШ - 446 800 lei; Конвейер Ленточный В-400, L-8 (3 штуки) (1 штука = 21 528 lei), - 3 штуки - 64 584 lei; Конвейер Ленточный В-500 Д-10 (1 штука) 49 680 lei, Грохот ГИЛ-42 la prețul de 60 000 lei, Шкаф управления комплексом (1 штука), 19 872 lei.

Conform contractului de locațiune, locatarul SRL „Tehnoin Auto” s-a obligat să transmită în locațiune pe un termen de 10 luni utilajul identificat în anexa la contractul de locațiune f/n din 05 septembrie 2014 iar locatarul s-a obligat să achite lunar plata pentru chirie în mărime de 54039,60 lei (în conformitate cu pct. 4.1 al contractului de locațiune f/n din 05 septembrie 2014).

Indică că în conformitate cu pct. 2.3 al contractului de locațiune enunțat părțile au stabilit că locatarul cumpără utilajului transmis prin contractul de locațiune în baza valorii reziduale. Valoarea reziduală nu a fost stabilită în contract dar în conformitate cu pct. 1.3. al contractului de locațiune f/n din 05 septembrie 2014 părțile au stabilit că valoarea utilajului este stabilită în mărime de 540 396, 00 lei.

Indică reclamantul că a executat obligația contractuală asumată și a transmis către SRL „P&N Trans” utilajul indicat, acesta din urmă însă nu a executat obligațiunile sale de achitare pentru folosirea bunului.

Prin notificările din 04 septembrie 2015, administratorul insolvenței SRL „Tehnoin Auto” a informat SRL „P&N Trans” precum că datoria la data de 04 septembrie 2015 constituie suma de 648 475 lei și că, urmează să execute obligațiile sale contractuale în termen de 5 zile din momentul recepționării pretenției menționate.

Precizează reclamantul că pentru perioada 05 octombrie 2014 – 15 februarie 2016, restanța SRL „P&N Trans” la plata chiriei constituie suma de 918 673,20 lei (54 039,60 lei lunar x 17 luni).

Cu referire la neexecutarea în termen a obligației pecuniare (plata chiriei), cere reclamantul încasarea dobânzii de întârziere, în mărimea de 158 755,76 lei în conformitate cu art. 619 alin. (2) Cod civil.

Cere reclamantul rezilierea contractului de locațiune a utilajului din 05 septembrie 2014, cu obligarea transmiterii bunurilor mobile de la SRL „P&N Trans” către SRL „Tehnoin Auto”, încasarea de la SRL „P&N Trans” în beneficiul reclamantului a datoriilor în sumă de 918 673, 20 lei, dobânda de întârziere în mărime de 158 755,76 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, s-a admis parțial cererea administratorului insolvenței SRL „Tehnoin Auto”, s-a validat poprirea și

s-a încasat de la SRL „P&N Trans” în favoarea SRL „Tehnoin Auto” suma de 540 396 lei.

În rest acțiunea s-a respins.

La 25 mai 2016 lichidatorul SRL „Tehnoin Auto” în procedura falimentului, Mazur Ana, a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, solicitând admiterea recursului, casarea hotărîrii instanței de insolvabilitate și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că hotărîrea instanței de insolvabilitate este ilegală și neîntemeiată, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept material. Instanța nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și a interpretat în mod eronat legea.

La 14 iunie 2016 lichidatorul SRL „Tehnoin Auto” în procedura falimentului, Mazur Ana, a depus recurs suplimentar.

Indică recurentul că instanța de insolvabilitate nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce necesită a fi stabilite la examinarea pricinii în cauză.

La 30 mai 2016 avocatul Rotaru Dorel, în interesele societății cu răspundere limitată „P&N Trans” a declarat recurs împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărîrii instanței de insolvabilitate și emiterea unei noi hotărîri, prin care cererea să fie respinsă. În motivarea recursului a invocat ilegalitatea hotărîrii pronunțate.

La 13 septembrie 2016 avocatul Rotaru Dorel, în interesele societății cu răspundere limitată „P&N Trans”, a depus recurs suplimentar.

Indică recurentul că instanța de insolvabilitate, la emiterea hotărîrii contestate, nu a verificat circumstanțele pricinii, probele administrate, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a emis o hotărîre formală, cu nerespectarea totală a drepturilor fundamentale procedurale ale părților.

În special invocă că în cadrul examinării cauzei în prima instanță a solicitat obligarea lichidatorului SRL „Tehnoin Auto” în procedura falimentului, Mazur Ana să prezinte în ședința de judecată actele contabile ale societății debitoare și anume descifrarea contului 123 mijloace fixe din bilanțul contabil, precum și citarea și audierea în cadrul ședinței de judecată a reprezentantului debitorului –Cucuruza Vladimir. Cererile date însă au fost lăsate fără examinare de către instanța de insolvabilitate.

Astfel, a fost încălcat principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, deoarece a fost defavorizat în raport cu cealaltă parte.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile, de a casa hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016 și a restitui pricina spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 8 alin. (1) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărîrile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen

de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul reține că, hotărîrea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 16 mai 2016, iar cererile de recurs împotriva acestora au fost depuse de lichidatorul SRL „Tehnoin Auto” în procedura falimentului, Mazur Ana la 25 mai 2016 și de către avocatul Rotaru Dorel, în interesele SRL „P&N Trans” la 30 mai 2016 și astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile în termen.

După cum denotă actele cauzei, “Acit-Trans” s-a adresat în instanța de insolvabilitate cu cerere introductivă prin care a solicitat intentarea în privința SRL „Tehnoin Auto” a procesului de insolvabilitate.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 2i-301/15 din 21 mai 2015 s-a admis spre examinare cererea introductivă a SRL “Acit-Trans” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate în privința SRL „Tehnoin Auto” și s-a numit în calitate de administrator provizoriu Mazur Ana.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 17 iulie 2015 s-a intentat în privința SRL „Tehnoin Auto” procesul de insolvabilitate, fiind desemnat în calitate de administrator al insolvabilității Î.I. „Mazur Ana”. S-a stabilit termenul-limită, pentru creditori, de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv, pînă la data de 26 august 2015. S-a stabilit termenul de verificare a creanțelor, de întocmire și de comunicare a tabelului lor definitiv, pînă la 16 septembrie 2015. S-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 06 octombrie 2015, la ora 11:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2016 s-a intentat procedura de faliment în privința SRL „Tehnoin Auto” prin valorificarea și lichidarea masei debitoare, cu dizolvarea SRL „Tehnoin Auto” fiind desemnat în calitate de lichidator al SRL „Tehnoin Auto” lichidatorul autorizat Mazur Ana.

La 22 februarie 2016 SRL „Tehnoin Auto” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „P&N Trans” cu privire la rezilierea contractului de locațiune, obligarea transmițerii bunurilor, încasarea datoriei, dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată.

Ca urmare, instanța de insolvabilitate, prin hotărîrea din 16 mai 2016 a admis parțial cererea menționată.

Conform art. 8 alin. (3) al Legii insolvabilității, recursul va fi judecat în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Astfel, verificînd legalitatea concluziilor din hotărîrea recurată în raport cu argumentele recursurilor, instanța de recurs constată că contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, hotărîrea primei instanțe este una nemotivată, astfel soluția dată în sensul admiterii parțiale a cererii SRL „Tehnoin Auto” cu privire la validarea proprietății, este incertă, neavînd putere de convingere.

În susținerea opiniei enunțate instanța de recurs reține prevederile art. 126 alin. (11) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 în conformitate cu care, dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvență va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi. Poprirea înființată asupra unei creanțe cu termen sau sub condiție poate fi validată, dar hotărârea nu poate fi executată decât după ajungerea creanței la termen sau la data îndeplinirii condiției, după caz. Dacă sumele sînt datorate periodic, poprirea se validează atît pentru sumele ajunse la scadență, cît și pentru cele care vor fi scadente, în ultimul caz validarea producîndu-și efectele numai la data cînd sumele devin scadente.

Or, în detrimentul normei enunțate soluția instanței de insolvență cu privire la validarea popririi este incertă.

În conformitate cu art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 875 Cod civil, prin contractul de locațiune, o parte (locator) se obligă să dea celeilalte părți (locatar) un bun determinat individual în folosință temporară sau în folosință și posesiune temporară, iar aceasta se obligă să plătească chiria.

Conform art. 572 alin. (2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și momentul stabilit.

Totodată, potrivit art. 735 alin. (1), (2) lit. b) și d) Cod civil, o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți. Pentru determinarea neexecutării esențiale, în special se iau în considerare următoarele circumstanțe: executarea întocmai a obligațiilor ține de esența contractului, precum și neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor al contractului.

Complementar, potrivit art. 747 alin. (1) Cod civil, rezilierea operează numai pentru viitor și pot fi reziliate contractele cu executare succesivă.

Articolul 905 alin. (1) Cod civil prevede că rezilierea contractului de locațiune încheiat fără termen poate avea loc la cererea oricărei părți cu un preaviz de 3 luni pentru imobile și de o lună pentru bunurile mobile dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Consecvent, potrivit art. 906 Cod civil, locatorul este în drept să ceară rezilierea contractului dacă locatarul nu folosește bunul închiriat la destinație sau în conformitate cu prevederile contractului, admite intenționat sau din culpă înrăutățirea stării bunului ori creează un pericol real pentru o asemenea înrăutățire, nu plătește chiria pe parcursul a 3 luni după expirarea termenului de plată dacă în contract nu este prevăzut altfel, încheie un contract de sublocațiune fără acordul locatorului.

Legea sau contractul pot prevedea și alte motive de reziliere a contractului de locațiune din inițiativa locatorului.

Întru justificarea rezilierii contractului de locațiune f/n din 05 septembrie 2014, a invocat reclamantul că SRL „P&N Trans” nu și-a onorat obligația privind plata chiriei din momentul încheierii contractului de locațiune și pînă în prezent.

Instanța de insolvabilitate a considerat întemeiate pretențiile lichidatorului societății pe acțiuni SRL „Tehnoin Auto” cu privire la încasarea datoriei, deoarece SRL „P&N Trans” nu a prezentat probe din care ar rezulta că și-a onorat obligațiunea contractuală ce vizează modul de plată.

Contrar acestor aprecieri însă, instanța de insolvabilitate nu a elucidat circumstanțe referitoare cu privire la faptul că bunul revendicat concomitent cu revendicarea contravalorii acestuia ar aparține cu drept de proprietate debitorului insolubil SRL „Tehnoin Auto” și ar fi inclus în masa debitoare a acestuia.

Analizând circumstanțele speței prin prisma normelor de drept invocate supra, Colegiul consideră că instanța de insolvabilitate superficial a examinat respectiva cauză de insolvabilitate or, aceste concluzii sunt pripite, deoarece instanța de insolvabilitate a lăsat fără apreciere probele și argumentele invocate de către părți.

Or, în conformitate cu art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

În ordinea celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că instanța de insolvabilitate nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce necesită a fi stabilite la examinarea pricinii în cauză, respectiv hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016 nu are putere de convingere, fapt ce contravine prevederilor art. 239 CPC, în conformitate cu care legalitatea și temeinicia hotărîrii presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt în coraborare cu cadrul legal aplicabil speței, or, pe de o parte instanța de insolvabilitate a admis faptul că SRL „P&N Trans” nu a achitat mai bine de 6 luni plata chiriei pentru utilajul primit în locațiune, iar pe de altă parte a respins cerințele privind rezilierea contractului de locațiune f/n din 05 septembrie 2014 ca fiind nefondate, fapt ce contravine expres art. 906 Cod civil.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărîrea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Pe cale de consecință și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. În special, decizia trebuie să conțină circumstanțele cauzei constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, legea materială și procedural aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți ș.a.

Or, obligația de motivare a hotărîrilor judecătorești își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (cauza Werner vs Austria, hotărîrea din 24 noiembrie 2007), combinat cu dreptul părților și ca aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv, iar obligația de motivare este singurul mijloc prin care se poate verifica

respectarea drepturilor menționate anterior, piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia potrivit căreia, hotărârea instanței de insolabilitate este ilegală și neîntemeiată, motiv pentru care consideră necesar de a admite recursurile, a casa hotărârea instanței de insolabilitate și a remite pricina spre judecare la curtea de Apel Chișinău, în calitate de instanță de insolabilitate, în alt complet de judecată.

La judecarea pricinii instanța de insolabilitate urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Tehnoin Auto” în procedura falimentului, Mazur Ana și recursul declarat de avocatul Rotaru Dorel, în interesele societății cu răspundere limitată „P&N Trans”.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Tehnoin Auto” în proces de insolabilitate împotriva societății cu răspundere limitată „P&N Trans” cu privire la rezilierea contractului de locațiune, obligarea transmiterii bunurilor, încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în calitate de instanță de insolabilitate, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Iuliana Oprea

Ala Cobăneanu

Oleg Sternioală

Galina Stratulat